

Πηγή: ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ **Σελ.:** 73,80-81 **Ημερομηνία έκδοσης:** 24-12-2022
Αρθρογράφος: **Επιφάνεια :** 2042.99 cm² **Κυκλοφορία:** 32170
Θέματα: ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

**ΠΑΡΕΛΑΣΗ
ΒΙΡΤΟΥΟΖΩΝ**

Οι σημαντικότερες συναυλίες, παραγωγές όπερας και παραστάσεις χορού που είδαμε τη χρονιά που φεύγει

σ. 8-9

ΑΡΧΙΒΕΙΟ

Αναδρομή

ΤΟΥ ΚΟΣΜΑ ΒΙΔΟΥ

Οι διαπρεπείς έλληνες και ξένοι μουσικοί που μας συντρόφευσαν με την τέχνη τους

Ο Λεωνίδας Καβάκος και η Γιούτζα Ουάγκ μαζί στη σκηνή του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών σε μια σύμπραξη που αποθεώθηκε από το κοινό

ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΑΣΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Με όλα τα προβλήματα που εξακολουθούσε να προκαλεί και με όλους τους περιορισμούς που εξακολουθούσε να επιβάλλει η πανδημία, το 2022 ήταν μια χρόνια όπου όλα κλήσαν πιο μαλακά και πιο εύκολα από τις προηγούμενες. Μια χρονιά που έπετα από τις δραματικές καραντίνες και από τις δεκάδες μεταιώσεις παραστάσεων σε όλο τον κόσμο και στην Ελλάδα, τα πράγματα άρχισαν να λειτουργούν ξανά και η πολυπόθητη επιστροφή στην κανονικότητα άρχισε να γίνεται πραγματικότητα. Και στον χώρο της κλασικής μουσικής. Δεκάδες οι συναυλίες, τα ρεσιτάλ, οι παραγωγές όπερας και τα μικρά ή και μεγαλύτερα φεστιβάλ που πραγματοποιήθηκαν σε διάφορες περιοχές της χώρας. Αυτές είναι μερικές από τις σημαντικότερες εκδηλώσεις, με τη συμμετοχή σημαντικών ελλήνων και ξένων καλλιτεχνών, που το κοινό είχε την ευκαιρία να παρακολουθήσει.

Διεθνείς σταρ στην ΕΛΣ

«Με μικρά αλλά σταθερά βήματα η Εθνική Λυρική Σκηνή επανέρχεται σε πλήρη καλλιτεχνική ανάπτυξη και προτάσσει την αισιοδοξία και τη χαρά της τέχνης, με στόχο να αφήσει πίσω τις δύσκολες μέρες του εγκλεισμού, της μοναξιάς, του φόβου» δήλωσε ο Γιώργος Κουμεντάκης, καλλιτεχνικός διευθυντής του οργανισμού, παρουσιάζοντας το πρόγραμμα των εκδηλώσεων για το 2022. Το κοινό, ως φαίνεται, ανταπο-

κρίθηκε στην προσπάθεια νερμίζοντας τις αίθουσες παραστάσεων στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Ο «Αντρέα Σένι» του Τζορντάνο που επρόκειτο να παρουσιαστεί το 2021 έκανε τελικά πρεμιέρα τον Ιανουάριο του 2022 με τον Μαρσέλο Πουέντε, την Τσέλια Κουστέα και τον Δημήτρη Πλατανιά στους πρωταγωνιστικούς ρόλους. Στον σκηνοθετημένο από τον Ρόμπερτ Ουίλσον «Θεέλλο» του Βέρνι (Φεβρουάριος 2022) έλαμψε με την εντυπωσιακή φωνή του ο Λεωνός Τενόρος Αλεξάντρ Αντονένκο. Δίπλα του η Κουστέα, ως Δυσδαιμόνα, επιβεβαίωσε για άλλη μια φορά την υψηλή καλλιτεχνική κλίση της. Τη Μαργαρίτα στον «Φάουστ» του Γκούνο (Απρίλιος 2022) τραγούδησε η ρωσίδα υψίφωνος Ιρίνα Λούνγκου (εναλλάξ με τη Βασιλική Καραγιάννη). Ο Δημήτρης Τηλιακός έπλασε έναν συγκινητικό «Ριγκολέτο» το καλοκαίρι στο Ηρώδειο. Στη νέα αυτή παραγωγή της όπερας του Βέρνι που σκηνοθέτησε η Κατερίνα Ευαγγελάτου εντυπωσιακή ήταν και η παρουσία του ιταλού τενόρου Φραντσέσκο Ντεμούρο στον ρόλο του Δούκα της Μάντοβας. Η «Τόσκα» του Πουτσίνι βρήκε ιδανική ερμηνεύτρια στο πρόσωπο της εξ Αρμενίας υψίφωνου Λιάνα Χαρουτουγιάν, τον περασμένο Ιούλιο, πάλι στο Ηρώδειο. Τον ίδιο μήνα η νέα όπερα του Αγγελου Τριανταφύλλου «Μέσα χώρα» παρουσιάστηκε στην Αίθουσα «Σταύρος Νιάρχος».

Για τις ανάγκες της παράστασης μαζί με την Ορχήστρα και τη Χορωδία της ΕΛΣ στη σκηνή βρέθηκαν διακεκριμένοι λυρικοί τραγουδιστές όπως οι Μαρίνα Κρίλοβιτς, Χάρης Ανδριανός, Θεοδώρα Μπάκα κ.ά., έντεχνες ερμηνεύτριες (για πρώτη φορά σε παραγωγή της ΕΛΣ) όπως η Σαβίνα Γιαννάτου και η Ελλη Πασπαλά, καθώς και τα ερασιτεχνικά σύνολα της ΕΛΣ. Ο Διονύσης Σούρμης ήταν ο «Ντον Τζοβάν» του Μότσαρτ στη σκηνοθεσία του Τζον Φούλτζεϊμς το περασμένο φθινόπωρο. Ιδιαίτερως άρεσε ο «Δον Κιχότης», το μπαλέτο των Τιάγκο Μπορνιάν, Μαρτίς Πετιπά / Λούντβιχ Μίνκους που επιτέλους (έπειτα από αναβολές που επέβα-

η πανδημία) έκανε πρεμιέρα στα τέλη Νοεμβρίου (και έχει παραστάσεις ως τις 31 Δεκεμβρίου).

Παρέλαση βιρτουόζων στο ΜΜΑ

Η πιανίστρια Μαρία Ζοάου Πίρες ήταν μια από τις σημαντικότερες μετακλήσεις του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών για το 2022. Το πολυβραβευμένο (και με εννέα Grammy) Emerson Quartet, οι πιανίστριες Μπισούκο Ουστίντα και Κάτια και Μαριέλ Λαμπέκ, η βιολονίστα Βικτόρια Μούλοβα, ο αρχιμουσικός σερ Αντόνιο Παπάνο και η βιολονίστα Ζανίν Γιάνσον, ο βιολονίστας Λεωνίδας Καβάκος και η κινέζα πιανίστρια Γιούτζα Ουάγκ, αλλά και οι εκπληκτικοί χορευτές της Martha Graham Dance Company είναι μερικοί από τους κορυφαίους καλλιτέχνες που μας χάρισαν θαυμάσιες στιγμές τους μήνες που πέρασαν στις αίθουσες του Μεγάρου. Ο Καβάκος στον διπλό ρόλο του αρχιμουσικού και του σολίστα παρουσίασε και τη συναυλία «Για τα παιδιά πρόσφυγες από την Ουκρανία» με τη συμμετοχή της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών (ΚΟΑ) του ουκρανού βιολιστή Ντμίτρο Ουντοβιτόνκο και του σολίστα βιόλας Ηλία-Ιονα Λιβιεράτου. Αξιοσημείωτη στιγμή ήταν και το ελληνικό ντεμπούτο της διάσημης νορβηγίδας υψίφωνου Λίζε Ντάβιντσεν που ερμήνευσε δημοφιλείς άριες του ρεπερτορίου της συνοδευόμενη από την ΚΟΑ. Η οποία ΚΟΑ είχε ιδιαίτερα δυναμική παρουσία με πολλές ακόμα συναυλίες και με ση-

μαντικές μετακλήσεις. Μεταξύ άλλων η πιανίστρια Ελιζαμπέτ Λεόνσκαγια ερμήνευσε τον Απρίλιο του 2022 το Κοντσέρτο για πιάνο και ορχήστρα αρ. 2 σε σι ύφεση μείζονα, έργο 83 του Μπραμς. Μαέστρος στη συναυλία, που περιλάμβανε και τη Συμφωνία αρ. 1 σε φα ελάσσονα, έργο 10, ήταν ο καλλιτεχνικός διευθυντής της ορχήστρας Λουκάς Καρτινός.

Ο Βασίλης Χριστόπουλος διηύθυνε τον περασμένο Μάιο τη Συμφωνία αρ. 8 σε ντο ελάσσονα του Αντον Μπρούκνερ. Μερικές μέρες μετά την ορχήστρα διηύθυνε ο Κρίστοφ Εσενμπιαχ, σε έργα Μότσαρτ και Μπραμς, με σολίστ την πιανίστρια Νεφέλη Μοσσούρα. Στο Ηρώδειο ο τσελίστας Μίσα Μάισακ συνέπραξε με την ορχήστρα ερμηνεύοντας Ντβόρζακ.

Η ΚΟΘ και ο Μπαστέλι (και όχι μόνο)

Αλλά και η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης (ΚΟΘ) έχει να παρουσιάσει αξιόλογο έργο για τους προηγούμενους μήνες: Η διπλή πρωτοχρονιάτικη συναυλία με την οποία υποδέχθηκε το 2022 στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, με τη μαέστρο Ζωή Τσόκανου, τη σοπράνο Βασιλική Καραγιάννη και τον βαρύτονο Χάρη Ανδριανό, ήταν sold out. Η συναυλία με τον εβραϊκής καταγωγής αμερικανό βιρτουόζο Gil Shaham για την Εθνική Ημέρα Μνήμης του Ολοκαυτώματος (30 Ιανουαρίου), η εμφάνιση του Odessa Classics με τον ρημιόμοιο αμερικανό βαρύτονο Τόμας Χάμπσον και τον ουκρανό πιανίστα Αλεξέι Μπατφίνοφ (9 Ιουνίου), η εμφάνιση του σουηδού βιρτουόζου του βιολιού Ντάνιελ Λοζακόβιτς σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα, το ρεσιτάλ του Αντρέα Μπαστέλι στο Sani Festival (20 Αυγούστου) και η εμφάνιση του Αλεξάντρ Ντεσπλά, ο οποίος διηύθυνε την ορχήστρα σε δικά του έργα στο πλαίσιο των 57ων Δημητρίων, ήταν μερικές μόνο από τις επιτυχημένες εκδηλώσεις του συνόλου.

Από τον Μπαχ στον Σακελλαρίδη

Τι άλλο συνέβη μέσα στο 2022 στο χώρο της κλασικής μουσικής; Ο σερ Τζον Ελιοτ Γκάρντινερ εμφανίστηκε στο Ηρώδειο στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών με τη Χορωδία Μοντεβέρνι και τους Αγγλους Σολίστες Μπαρόκ σε έργα Σιτς, Σάνι και Μπαχ. Το Ολύμπια - Δημοτικό Μουσικό Θέατρο «Μαρία Κάλλας» φιλοξένησε μερικές πολύ όμορφες παραστάσεις και συναυλίες. Ο «Ιδομενέας» του Μότσαρτ ήταν μία από αυτές. Επρόκειτο για νέα παραγωγή του Οργανισμού Πολιτισμού, Αθλη-

Η Τσέλια Κουστέα και ο Αλεξάντρ Αντονένκο ως Δυσδαιμόνα και Θεέλλος στον σκηνοθετημένο από τον Ρόμπερτ Ουίλσον «Θεέλλο» του Βέρνι, στην Εθνική Λυρική Σκηνή

Η πιανίστρια Μαρία Ζοάου Πίρες

τισμού και Νεολαίας Δήμου Αθηναίων (ΟΓΙΑΝΔΑ) την οποία σκηνοθέτησε και διηύθυνε ο Γιώργου Πέτρου. Συμμετείχε μια ομάδα εξαιρετικών τραγουδιστών όπως ο τενόρος Κρίστιαν Ανταμ, η μεσόφωνος Μαίρη-Ελεν Νέζη, η υψίφωνος Μυρσίνη Μαργαρίτη, η υψίφωνος Μυρτώ Παπαθανασίου και ο τενόρος Βασίλης Καβάγιας. Σημαντικό γεγονός ήταν και η εναρκτήρια παράσταση της περιόδου 2022-2023 με την παρουσίαση της όπερας του Δημήτρη Μητρόπουλου «Αδελφή Βεατρίκη» σε συναυλιακή μορφή. Τη Συμφωνική Ορχήστρα του Δήμου Αθηναίων διηύθυνε ο Πιερ Ντουμουσό. Το Ολύμπια - Δημοτικό Μουσικό Θέατρο «Μαρία Κάλλας» λίγο πριν από την εκπομπή του 2022 παρουσίασε και μια νέα παραγωγή της όπερας του Θεόφραστου Σακελλαρίδη «Οι απάχηδες των Αθηνών», πάλι σε σκηνοθεσία και μουσική διεύθυνση του Γιώργου Πέτρου.

Καλοκαιρινά (και άλλα) φεστιβάλ
Αλλά και εκτός Αθηνών έγιναν σημαντικά πράγματα. Μεταξύ άλλων το Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Μολύβου επέστρεψε για όγδοη χρονιά στη Λέσβο με τη συμμετοχή μουσικών από όλη την Ευρώπη, για να «ντύσει» τις νόχτες του καλοκαιριού με υπέροχες μελωδίες. Επειτα από δύο χρόνια περιορισμών για τους γνωστούς λόγους επέστρεψε στη Σύρο το 6ο Διεθνές Φεστιβάλ Εκκλησιαστικού Οργάνου «ΑΝΩ». Στο Σύρο οργανώθηκε και το 28ο Φεστιβάλ Κιθάρας Ερμούπολης. Όσο για την Κέρκυρα, εκεί γεννήθηκε το Διεθνές Φεστιβάλ Κέρκυρας που «διαρκεί όλον τον χρόνο και προσκαλεί κατοίκους και επισκέπτες του νησιού να περιηγηθούν σε ένα περιβάλλον που πλημμυρίζει ιστορία και ενετική χάρη». Και οι μουσικές συνεχίζονται!

Η νορβηγίδα υψίφωνος Λίζε Ντάβιντσεν στο ελληνικό ντεμπούτο της, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών διευθύνει ο Κορνήλιος Μιχαηλίδης

Η Λιάνα Χαρουτουιάνι ως «Τάσκα» του Πουτσίνι στην παραγωγή της ΕΛΣ που παρουσιάστηκε στο Ηρώδειο

